

Za poduk in kratek čas.

Andreju Šumanu v spomin.

II.

Sadno drevje saditi znati pa je za oni čas kaj več pomenilo, nego sedaj, ko je kultura, ki jo je povzdignol nadvojvoda Jovan, dospela v polni meri, bi skoro rekel, tudi do slovenskih goric. Dandanes zna s sadnim drevjem ravnati vsak šolar, ali znati bi vsaj moral. Takrat pa je bilo drugače. Ni bilo drevesnic, ne vinske šole ne kmetijsk. društva, ne učiteljev, ki bi vedeli kaj takega učiti ali bi učili. Slučajno je moj oče dobil v roke neke sadjerejske bukvice nekega Erfurtskega vrtnarja. Te je marljivo prebiral in študiral. Tudi takratni vračnik pri sv. Ani, Postič, je nagovarjal sadno drevje saditi. Sklep je bil storjen in tudi izvršitev ni izostala. Sred okolja na najboljši zemlji se je začelo po zimi kopati, da ilovica premrzne, spomladi pa torišče graditi. Prvo leto je rastel krompir, drugo leto, ko je bila zemlja dosti zrahljana, sejale so se peške, drevesca so rastle, skrbna roka jih je okopavala, ob svojem času cepila, drevesnica se je razvijala in mladih dreves se je iz nje pripravilo od leta do leta na kupe. Ne samo na domači zemlji so se mlada drevesa presajala, tudi sosedji so si jih nosili za denar ali za delo in tako se je sadna kultura širila po celi okolici.

Predno so bila mlada drevesa za presajo godna, služili so tudi divjaki, ki so rastle po gozdih. Marljivo jih je cepil in ko se je cepika dobro prijel in se požlahnjeno drevesce dosti okrepilo, prestavil je žlahtnik na sadovnik in na takih drevesih so rastle najboljše jabelka. Še dolgo poznej smo poznali in razločevali jabelka istega plemena, če so rastle na požlahnjenih divjakih ali na drevesih iz drevesnice.

Da se tudi pridnemu gospodarju vsaka reč ne posreči, umeje se samo ob sebi. Pa trdna volja in napredujoč poduk marsikaj popravi. Uči pa se človek iz lastnih napak. Še zdaj stoji v najstarejšem sadunosniku proti Volkovi meji nekoliko dreves, ki kažejo napake neskušnega sadjerejca. Ko so namreč takrat divjake cepili, vtikali so jim dve cepiki, kakor še dandanes. Ali dandanes vé vsak kmetič, da se ima jedna cepika odrezati, če obe poženeta, da se drevesce zdravna in z jednim krepkim vrhom kvišku poraste. A takrat jim je še žal bilo, lepo zdravo močno cepiko odrezati, naj rasteta obe! Nasledki so se kmalu pokazali. Drevo se je razklalo in hitreje pokončalo, le malo takih dreves je ostalo, ki še kažejo dvojno cepiko in dva vršiča.

Ko je drevesnica bila odgojila mladih dreves obilno in dosti krepkih, počelo se je presajevanje v veliki meri. Jame in vrhunci na

položenem travniku so se poravnale prejšnje zime, zemlja se je okopavala v dolgi vrsti, navažal se gnoj in črna prst. Dobro še pomnim, kako so klepetale babičke mešarice mimo gredé, češ: ali se Pamanu — tako je bilo domače ime — pamet meša ali kaj, da si tak travnik vkončuje, kaj pa bodo uboge kravice in junci imeli jesti? Uže je rastlo mlado drevje v dolgi vrsti, a Paman še ni pustil trave rasti, ampak okrajema je več let krompir sadil in tikve ali koruzo, poprek obdeloval je zemljo okoli za njivo, dokler se drevesca niso okrepila. Jednako je ravnal na vseh drugih sadunosnikih, ki jih je nastavljal z drevesci. Bilo pa je tudi za sosede celo kaj novega videti, kako so se po zimi sani obračale s črno prstjo, kako so se jame kopale po traku, tako da so vse vrste gledale po črti na vsako stran in tudi pošev. Ko so se spomladi drevesca stavila, pravil je, rad sem, če mi vsako drevesce v 15 letih le po grošu plačuje. Ali drevesca so počela nositi uže mnogo prej, kot v 15. letu in plačevala več kakor po grošu, plačevala so obilen trud z obilnim sadom.

Smešnica. 4. Kmet je vozil doktorju drva iz lesa in je terjäl zato en petak vožnine. To je bilo doktorju preveč. Ali kmet je rekel: „Saj si tudi Vi za kako tožbo daste, več kakor petak plačati in vam vendar ni težko je storiti.“ — „Da, prijatelj“ je odgovoril doktor, „moram pa z glavo delati.“ — „Saj so morali tudi moji voli, odvrne kmet, z glavo delati, ali mislite, da so z repom vlekli?“

Razne stvari.

(Stoletnica šole.) Prihodnji mesec, 26. svečana. obhajala bode samostanska šola čč. oo. frančiškanov v Nazarjah, v zgornji Savinjski dolini, 100letnico svojega stanja. nje sedanji gospod učitelj Fr. Norbert Gregl. pa 25letnico svojega učiteljevanja na istej šoli.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda.) Začasni odbor za ustanovitev podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Maribor naznanja, da se vrši občni zbor dne 30. januarja zvečer ob 6. uri v dvorani čitalnice. Dnevni red je: 1. Poročilo dozdnega začasnega odbora, 2. čitanje pravil za podružnico in 3. volitev novih odbornikov.

(Redko počastenje.) G. M. Murko, modroslovce v Beču, bode te dni promoviran v doktorja modroslovja, to pa, kakor se pravi, „sub auspiciis imperatoris“, kajti je vse preskušnje z odliko napravil.

(Napoved odpovedi.) Načelnik v okrajnem zastopu v Mariboru je bil dosehal dr. Jožef Schmiderer, ali ker se je v Gradec preselil, misli se, kakor poroča „D. W.“, tej častni službi odreči, v deželnem odboru sedi se seveda bolje.